

А.О. ГРИСЕНКО, студент-бакалавр, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ПІДПРИЄМСТВ

Зміцнення позицій аудиту в Україні, його наближення до міжнародних стандартів вимагає активного використання інноваційних технологій організації аудиту на основі використання комп'ютерної техніки (норматив аудиту №30 (рішення Аудиторської палати України 18.12.1998 р. № 73). Комп'ютер дає змогу не лише скоротити час і витрати при проведенні аудиту, а й провести більш детальну перевірку і скласти якісний аудиторський висновок з рекомендаціями зі стратегії.

Отже, важливі зміни в аудиті повинні торкнутися технології ведення аудиторських перевірок, насамперед на основі застосування комп'ютерних програм при проведенні аудиту фінансової звітності підприємств. Саме тому дана тема є досить *актуальною* на сьогоднішній день.

Теоретичні аспекти проблем комп'ютеризації аудиту досліджували такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, В.П. Завгородній, О.В. Оліфіров, С.В. Івахненко, Б.Е. Одінцов, В.І. Подольський, А.Н. Романов, Г.В. Федорова, В.П. Суйц, Е.А. Аренс, Дж.К. Лоббек, Р. Адамс, Дж. Робертсон та ін. [2, 8] Українські дослідники визначили теоретико-методичні підходи, що застосовують аудитори під час комп'ютеризації, сформувавши основні вимоги щодо автоматизації аудиту на основі вітчизняних, а також міжнародних стандартів. Аналіз результатів досліджень показав, що поглибленого вивчення потребує сфера використання комп'ютерної техніки в аудиті, оскільки науковці оцінюють її по-різному: деякі автори вважають її необхідною у випадках здійснення складних економіко-математичних розрахунків в аудиторському контролі; інші вчені вказують, що програму комп'ютерного аудиту можна використовувати як додатковий спосіб аудиторського тестування.

У світовій практиці аудиту питанням застосування інформаційних технологій приділяють значну увагу. Про це свідчить, наприклад, постійне оновлення (з інтервалом в 1-2 роки) фактично всіх Міжнародних стандартів аудиту, в яких найбільших змін зазнають саме стандарт і положення про Міжнародну аудиторську практику, що стосуються

комп'ютеризації аудиту. В Україні ринок аудиторського програмного забезпечення тільки починає розвиватися. Він досить різноманітний і неоднорідний, що є результатом впливу трьох основних факторів: нестійке нормативно-правове середовище, постійно зростаючі вимоги до споживачів, кон'юнктурний світогляд більшості розробників. Серед аудиторського програмного забезпечення (завершенні програмні продукти для продажу) можна назвати лише п'ять зарубіжних продуктів, які є на ринку України, а саме: «Асистент Аудитора» (розробник фірма «Сервіс-аудит»), «Помощник аудитора» (фірма «Гольдберг-аудит»), «Abacus Professional», «ЭкспрессАудит: ПРОФ» та «IT Audit: Аудитор» (КСБ «Мастер-Софт»). Але зараз з'явилась перша українська аудиторська програма «Івахненко & Катеньов Аудит», в якій представлені фактично невідомі українським фахівцям комп'ютеризовані методи аудиту (СААТs), які вже тривалий час з успіхом використовуються фахівцями розвинутих країн.[6]

Різні варіанти використання комп'ютера в аудиті відомі як «Методи аудиту за сприяння комп'ютера (МАСК)». До них належать: програмне забезпечення і тестові дані. Програмне забезпечення може складатись із пакета програм, програм спеціального призначення і програм-утилітів. [5] При цьому комп'ютерні технології сьогодні можна використовувати на всіх стадіях аудиту, що створює нові можливості в організації та методиці його проведення. Облікові комп'ютерні системи дозволяють аудитору працювати з комп'ютерною мережею клієнта, використовувати систематичний та вибірковий контроль даних.

На шляху впровадження використання в Україні комп'ютерної технології в аудиті існує певне коло проблем: низький рівень розвитку аудиторського ринку; наявність помилок при проведенні аудиту, викликаних бездумною комп'ютеризацією аудиту, різна галузева спеціалізація клієнтів аудиторських фірм; низький рівень комп'ютерної грамотності користувачів тощо.

Для збільшення кількості професійних розробок для аудиторських підприємств та аудиторів, на нашу думку, необхідно щоб:

- аудиторська програма будувалася на принципі гнучкості (типова програма з подальшим доопрацюванням з конкретним підприємством);
- програмні продукти були ергономічними, тобто містили засоби контролю для зручного введення великих об'ємів інформації;
- програми легко зв'язувались з іншими бухгалтерськими системами й характеризувались простотою засвоєння, швидкодією;
- застосовувались ліцензійні системи автоматизації обліку та аудиту, функціонувала спеціальна система контролю програмного забезпечення.

Таким чином, можна зробити висновок, що використання інформаційних систем є не тільки актуальним завданням і найважливішим фактором успішної роботи аудитора. Незважаючи на проблематику застосування інформаційних технологій під час проведення аудиту вітчизняними аудиторами, українські фірми повинні усвідомити, що тільки якнайшвидше освоєння програмного забезпечення аудиту дозволить їм одержати необхідні конкурентні переваги в боротьбі на вітчизняних і закордонних ринках.

Список літератури: 1. Аудит: Практ. посібник /А.Кузьминский, Н.Кужельный, Е.Петрик, В.Савченко и др.: Под ред. А.Кузьминского . – К.: Учетинформ, 1996. – 283 с. 2. **Бондар М.І.** Аудит в АПК , Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 188 с. 3. **Давыдов В.Н.** Компьютеризация бухгалтерского учета, поиски, решения. – М.: Финансы и статистика, 1993. – 253 с. 4. **Завгородний В.П.** Автоматизация бухгалтерского учета, контроля, анализа и аудита. – К.: А.С.К., 1998. – 768 с. 5. Міжнародний стандарт аудиту 401. Аудит середовищ комп'ютерних інформаційних систем. – К.:, 2008. – 68 с. 6. **Івахненко С.В.** Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології. Наукове видання. – К.: Знання, 2005. – 286 с.

А.Д. БУЛГАКОВ, канд. екон. наук, доцент, м. Жовті Води, ОКВНЗ «Інститут підприємництва «Стратегія»

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ ОПЕРАТИВНОЇ ОРЕНДИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Первинний документ є основою організації бухгалтерського обліку. Чітке розуміння того, якими саме документами має супроводжуватися та чи інша господарська операція, допомагає правильно організувати документообіг. Не виключенням є